11 NOVEMBER 2026

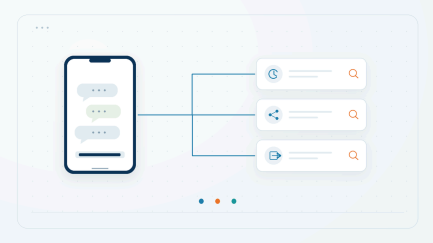
Wie vertrouwt u?

Een vertrouwde stem, een persoonlijk gesprek, een spectaculaire korting. Drie momenten waarop even controleren een andere beslissing kan opleveren.

Christophe Boeraeve

U herkent de stem. Kunt u die nog vertrouwen?

Is uw gesprek met AI echt privé?

−50 %… maar van welke prijs?

https://law-right-newsletter.netlify.app/nl/012/

De artikelen

1. U herkent de stem. Kunt u die nog vertrouwen?

2. Is uw gesprek met AI echt privé?

3. −50 %… maar van welke prijs?

U herkent de stem. Kunt u die nog vertrouwen?

Uw telefoon trilt. Een spraakbericht van nauwelijks een paar seconden: ‘Ik zit in de problemen. Je moet me meteen helpen.’ U herkent de stem van uw dochter. In het volgende bericht staat een rekeningnummer.

Dit voorbeeld is verzonnen. Het illustreert wel een reële werkwijze: een vertrouwde stem gebruiken om iemand geld te laten overmaken voordat die de vraag heeft kunnen controleren. De Belgische Federale Politie waarschuwde op 17 februari 2026 voor stemimitaties. De valstrik speelt in op onze behoefte om te helpen en ontneemt ons de tijd om na te denken.

De juiste vraag, vóór de overschrijving

U zou kunnen letten op een vreemde ademhaling, een vlakke intonatie of een lettergreep die niet goed aansluit. Zulke afwijkingen verdienen aandacht, maar een natuurlijk klinkende stem bewijst niet wie er spreekt. Ook een slechte verbinding kan een echt bericht vervormen. Uw betaling van zo’n snelle luistertest laten afhangen, zou riskant zijn.

Stel liever een andere vraag: hoe kan ik deze persoon bereiken via een weg die ik al kende voordat dit bericht binnenkwam?

Hang op en bel het vertrouwde nummer vanuit uw contactenlijst. Gebruik niet het nummer of de link die u net in het bericht kreeg. Krijgt u de persoon niet te pakken, probeer dan iemand anders die u vertrouwt. Denkt u dat iemand onmiddellijk gevaar loopt, neem dan via het officiële kanaal contact op met de hulpdiensten. Een alarmerende stem is reden om de situatie te controleren en zo nodig hulp te zoeken. Ze maakt het rekeningnummer nog niet betrouwbaar.

Spreek binnen het gezin ook af dat controleren altijd mag. ‘Ik bel je terug op je vertrouwde nummer’ moet u zonder schroom kunnen zeggen. Een afgesproken zin kan een extra voorzorg zijn. Kies die niet op basis van publiek bekende informatie en beschouw ze niet als een onfeilbare beveiliging.

Op het werk: bescherm wie durft te vertragen

Hetzelfde scenario kan de stem van een leidinggevende gebruiken: een dringende betaling, een vertrouwelijke operatie en de instructie om niemand in te lichten. Ook dan moet het mogelijk blijven om de vraag te controleren vóór u de verrichting uitvoert.

Een team kan vooraf afspreken dat elk gewijzigd rekeningnummer of elke ongebruikelijke betaling wordt bevestigd via een bekend kanaal en, afhankelijk van het risico, door een tweede persoon. Die regel moet ook gelden wanneer de vraag van de baas lijkt te komen. Als iemand verwijten riskeert door niet overhaast te handelen, blijft de procedure kwetsbaar.

Voor fraude is trouwens geen spectaculaire stemimitatie nodig. In een waarschuwing van 22 oktober 2026 herinnert de Federale Politie eraan dat een factuur vertrouwd kan ogen terwijl het rekeningnummer is gewijzigd. Een overtuigend gesprek en een geloofwaardig document kunnen elkaar versterken. Geen van beide maakt de afgesproken controle overbodig.

Als u al hebt betaald

Neem onmiddellijk contact op met uw bank via haar officiële contactgegevens. Leg uit wat er is gebeurd en vraag welke verrichtingen nog kunnen worden geblokkeerd of welke stappen mogelijk zijn om het geld terug te krijgen. De uitkomst hangt af van de situatie. Niemand kan u hier terugbetaling beloven.

Bewaar de berichten, het ontvangen geluidsbestand, de nummers, de tijdstippen, de betaalgegevens en de transactiereferenties. Wis het gesprek niet uit schaamte. Doe aangifte bij de politie. Bij consumentenfraude maakt de FOD Economie onderscheid tussen die stap en een melding aan de Economische Inspectie via ConsumerConnect. Een melding vervangt geen aangifte. Verdachte e-mails, sms-berichten en adressen van verdachte websites kunnen ook naar suspect@safeonweb.be worden gestuurd.

Waarschuw uw naasten of collega's als hun identiteit mogelijk opnieuw wordt misbruikt. Verspreid het bericht echter niet publiek samen met de gegevens van de persoon van wie de stem werd nagebootst.

U kunt het er vanavond al over hebben met uw naasten: **'Ik wil je helpen. Ik bel je terug op het nummer dat ik ken.'** Die voorzorg zal makkelijker worden aanvaard als iedereen vooraf weet waarom u ze neemt.

Bronnen en achtergrond

Federale Politie, 'Deepfakes vocaux : attention aux logiciels d'IA qui imitent les voix de vos proches', 17 februari 2026, Franstalige bron. Waarschuwing en advies om terug te bellen op het vertrouwde nummer. De cijfers uit de aangehaalde enquête en een minimale duur voor stemklonen worden hier niet overgenomen.

Federale Politie, 'Votre facture est correcte, mais en est-il de même du numéro de compte ?', 22 oktober 2026, Franstalige bron. Het advies om te controleren wordt overgenomen, zonder de algemene technische uitleg over e-mail.

FOD Economie, 'Victime d'une arnaque ? Que faire ?', bijgewerkt op 13 maart 2026, Franstalige bron. Bank, aangifte, ConsumerConnect en Safeonweb.

Bronnen geraadpleegd op 11 november 2026. Preventieadvies. De openingsscène is fictief en beschrijft geen dossier van het kantoor.

Een vertrouwde stem, gevolgd door een onafhankelijke controle. Originele grafische animatie. · https://law-right-newsletter.netlify.app/nl/012/#article-1

Is uw gesprek met AI echt privé?

Het is laat. U vertelt een assistent wat u nog niet aan uw naasten hebt verteld: een conflict, een scheiding, een zorg over uw kind. Het antwoord klinkt rustig en spreekt u bij uw voornaam aan. U vertelt verder.

Deze situatie is verzonnen. Ze roept een heel concrete vraag op: weet u wat de dienst van dit gesprek bewaart, en waarvoor? De toon van een antwoord vertelt niets over de weg die uw gegevens afleggen. Om te kiezen wat u toevertrouwt, moet u kijken naar het gebruikte account, de instellingen en de ingeschakelde functies.

Vier dingen om uit elkaar te houden

In **de gespreksgeschiedenis** kunt u een gesprek terugvinden. **Het geheugen of de personalisatie** kan bepaalde informatie opnieuw gebruiken in een volgend antwoord. **Het verbeteren van de modellen** is nog een ander gebruik van de gegevens. **De bewaartermijn** bepaalt hoelang informatie in de systemen blijft, onder meer om de dienst te leveren of te beveiligen.

Een knop kan één van deze functies beïnvloeden zonder iets aan de drie andere te veranderen. Een venster sluiten, een gesprek archiveren of het geheugen uitschakelen, heeft dus niet noodzakelijk het effect dat u zoekt. Wilt u een eerder opgeslagen gesprek verwijderen, zoek dan de verwijderfunctie. De instellingen voor toekomstige gesprekken aanpassen, verwijdert de oude gesprekken niet.

Open de privacyinstellingen voordat u iets gevoeligs vertelt. Zoek het antwoord op deze vragen: mag dit gesprek worden gebruikt om de modellen te verbeteren? Komt het in mijn gespreksgeschiedenis terecht? Welke informatie wordt onthouden? Wat zegt het beleid over de bewaartermijn en de mogelijke toegang?

Wat drie diensten op dit moment zeggen

De officiële documenten die op 11 november 2026 zijn geraadpleegd, geven enkele bruikbare voorbeelden. Controleer ze voor het aanbod dat u zelf gebruikt:

ChatGPT laat toe om het verbeteren van de modellen uit te schakelen en tegelijk de gespreksgeschiedenis te behouden. Tijdelijke gesprekken worden daar niet voor gebruikt zolang ze tijdelijk blijven. Een kopie kan tot dertig dagen worden bewaard voor de veiligheid. Voor persoonlijke accounts en professionele of onderwijsomgevingen gelden niet overal dezelfde regels.

Claude vermeldt dat incognitogesprekken niet worden gebruikt om modellen te trainen en niet in de gespreksgeschiedenis worden opgeslagen. De standaardbewaartermijn is dertig dagen. Bepaalde bedrijfsinstellingen kunnen een langere termijn voorzien.

Gemini maakt onder meer onderscheid tussen opgeslagen activiteit en tijdelijke gesprekken. Volgens de documentatie worden tijdelijke gesprekken en gesprekken met uitgeschakelde activiteit gedurende tweeënzeventig uur bij het account bewaard. Ook het gebruik voor veiligheidsdoeleinden en mogelijke

beoordeling door mensen worden toegelicht. Als u feedback verstuurt, kunnen die feedback en de bijbehorende beoordeelde gesprekken tot drie jaar worden bewaard, losgekoppeld van uw account.

Deze modi beperken bepaalde vormen van gebruik. Ze bieden geen garantie dat er helemaal geen gegevens worden bewaard of dat bevoegde personen ze nooit kunnen inzien. Een betaald abonnement geeft op zichzelf geen uitsluitsel. Controleer het product en het soort account.

Hulp vragen kan ook met minder details

Heeft de assistent de naam van de school, het adres van uw kind, een volledige schermafbeelding en de contactgegevens van de andere ouder nodig om een bericht na een ruzie voor te bereiden? U kunt beginnen met een algemene beschrijving, overbodige details weglaten en alleen toevoegen wat werkelijk een verschil maakt voor het antwoord.

Een naam door een initiaal vervangen, volstaat niet altijd. Een plaats, een datum, een zeldzaam beroep of een specifieke gebeurtenis kan iemand herkenbaar maken. Een bijlage kan ook meer informatie bevatten dan de passage die u interesseert. Gebruik liever een opgeschoond fragment als dat volstaat en als u het mag delen.

Let extra op deellinks, gekoppelde apps en handelingen die u de assistent vraagt uit te voeren. Een gekoppelde app kan informatie uit uw gesprek ontvangen. Vraagt u de assistent ook iets te doen, controleer dan vóór uw bevestiging de inhoud en de bestemming van alles wat wordt verstuurd.

Een nuttige instelling voor vanavond

Kies een assistent die u al gebruikt en neem twee minuten om de instellingen te bekijken. Controleer ook de deellinks die u hebt aangemaakt. Daarna kunt u beslissen om een tijdelijke modus te gebruiken, bepaalde vormen van gegevensgebruik aan te passen, minder details te bewaren of te spreken met iemand die in uw situatie tot passende vertrouwelijkheid verplicht is.

Het gaat om meer dan de discretie rond uw eigen vertrouwelijke verhalen. Een persoonlijk gesprek vertelt vaak ook over het leven van anderen, die er niet voor hebben gekozen om erin voor te komen. Vóór u op Verzenden klikt, helpt nog één vraag om te kiezen wat u deelt: **‘Wat heeft dit hulpmiddel echt nodig om mij te helpen?’**

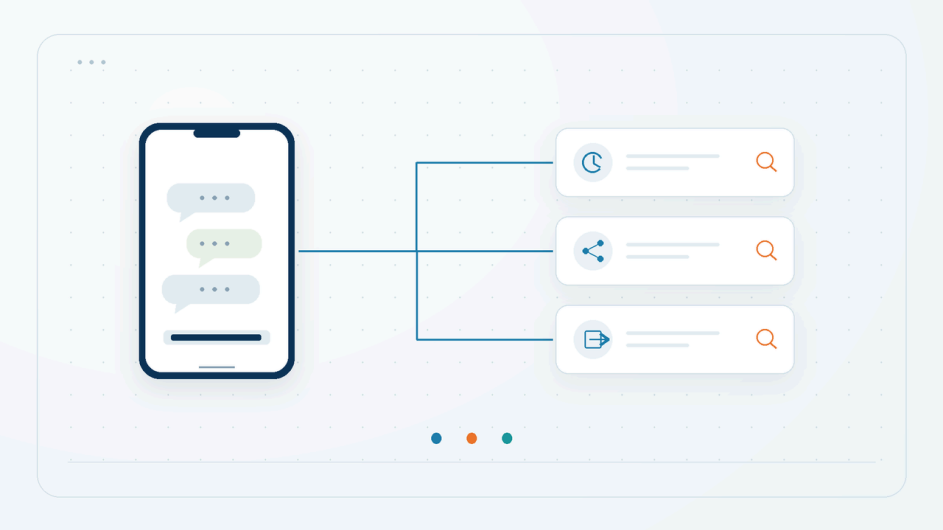
Bronnen en achtergrond

OpenAI, ‘Data controls in ChatGPT’, onderdelen over gespreksgeschiedenis, tijdelijke gesprekken, geheugen en beheerde omgevingen.

Claude Help Center, ‘Use incognito chats’, bewaartermijnen, training en bijzonderheden van bedrijfsaanbiedingen.

Google, ‘Gemini Apps Privacy Hub’, hub bijgewerkt op 26 oktober 2026; onderdelen over activiteit, bewaartermijnen, tijdelijke gesprekken en beoordeling door mensen.

Bronnen geraadpleegd op 11 november 2026. Functies en beleidsregels veranderen. De bovenstaande informatie betreft de geraadpleegde documenten en is geen audit van uw account. De openingsscène is fictief.

Geschiedenis, geheugen, verbetering en bewaring: vier afzonderlijke instellingen. Originele grafische animatie. · https://law-right-newsletter.netlify.app/nl/012/#article-2

–50 %… maar van welke prijs?

Het percentage trekt de aandacht. De prijs waarop het is berekend, verdient die aandacht net zo goed. Met Black Friday in aantocht kan die controle een ander beeld geven van de aangekondigde besparing, zonder dat er ook maar één cent verandert aan het bedrag dat van uw rekening gaat.

De hoofdtelefoon voor de halve prijs

Neem een **verzonnen voorbeeld, zonder bestaande winkel**. Op het etiket van een hoofdtelefoon staat: oude prijs, 100 euro; nieuwe prijs, 50 euro; korting, 50 %. De berekening lijkt vanzelfsprekend. Alleen bood dezelfde verkoper die hoofdtelefoon tien dagen eerder in dezelfde winkel al aan voor 80 euro. Stel dat dit de laagste prijs was in de dertig dagen vóór de promotie.

Bij een gewone aankondiging van een prijsvermindering op een goed in België moet die prijs van 80 euro als referentie dienen. De verlaging naar 50 euro bedraagt dus 30 euro, of **37,5 %**. Om tegenover die referentie een echte korting van 50 % aan te kondigen, zou de hoofdtelefoon 40 euro moeten kosten.

De regel gaat over meer dan de cijfers die op het etiket moeten staan. In het arrest *Aldi Süd* van 26 september 2024 bevestigt het Hof van Justitie van de Europese Unie dat de aangekondigde prijsvermindering moet worden berekend op basis van de vereiste vroegere prijs. Die prijs in kleine letters toevoegen en het opvallende kortingspercentage op een andere basis berekenen, lost het probleem niet op.

Dertig dagen prijsgeschiedenis tellen mee

De referentieprijs is in beginsel de laagste prijs die de verkoper in de dertig dagen vóór de prijsvermindering heeft toegepast. Ook een promotie van één dag kan dus meetellen. De referentie wordt bovendien per winkel en per verkoopkanaal bepaald: de website en de fysieke winkel van dezelfde keten kunnen een verschillende prijsgeschiedenis hebben. De guidelines van de FOD Economie, versie van 9 februari 2026, in het Frans lichten die situaties toe.

Nog een nuttig onderscheid: een ‘adviesprijs’ van de fabrikant is niet noodzakelijk een vroegere prijs van de verkoper. Een vergelijking met dat bedrag moet duidelijk als zodanig worden voorgesteld, uitgaan van een realistische prijs en niet de indruk wekken dat de handelaar korting geeft op zijn eigen vroegere prijs. De FOD Economie herinnert er onder meer aan dat een adviesprijs niet mag worden doorgestreept.

Dat betekent niet dat de hoofdtelefoon voor 50 euro geen interessante aankoop kan zijn. Misschien is hij zelfs goedkoper dan bij de concurrentie. Het zijn twee verschillende vragen: klopt de aangekondigde korting, en is de aangeboden prijs interessant voor uw aankoop?

Niet elke promotie volgt dezelfde berekening

De regel van dertig dagen geldt voor aankondigingen van prijsverminderingen op roerende goederen. Pas hem niet automatisch toe op alle diensten of commerciële aanbiedingen.

Voor aanbiedingen waaraan werkelijk een voorwaarde is verbonden, zoals ‘één kopen, één gratis’, geldt een ander regime. Dat geldt ook voor een echt persoonlijke korting, bijvoorbeeld een verjaardagsvoordeel. Maar een promotiecode die voor iedereen toegankelijk is, wordt niet persoonlijk omdat hij in uw mailbox belandt. Een misleidende voorstelling blijft in alle gevallen verboden.

België voorziet ook in aanpassingen. Voor een goed dat minder dan dertig dagen wordt aangeboden, is de referentieperiode korter, maar ze moet minstens zeven dagen omvatten. Die eis betreft de aankondiging van een korting ten opzichte van de eigen eerdere prijs van de verkoper. Hij verhindert niet dat een goed vanaf de eerste dag tegen een lage prijs wordt aangeboden. De referentieperiodes van dertig en zeven dagen gelden niet voor goederen die snel bederven of maar kort houdbaar zijn, zoals bepaalde verse voedingsmiddelen; een jas aan het einde van het seizoen is geen bederfelijk goed.

Bij kortingen die binnen dezelfde campagne zonder onderbreking toenemen, mag de oorspronkelijke referentieprijs worden behouden, zolang die geleidelijke verhoging hoogstens dertig dagen duurt. Een nieuwe campagne voor Cyber Monday na Black Friday geeft geen vrijbrief om een oude, hoge prijs te blijven gebruiken. Die uitzonderingen geven nooit het recht om een voordeel te verzinnen.

Wat u nu al kunt controleren

Hebt u al een aankoop op het oog, noteer dan de prijs vóór de campagne en bewaar de exacte productreferentie. Vergelijk het totaalbedrag, de voorwaarden en de aanbiedingen van andere verkopers. Eén schermafbeelding brengt niet noodzakelijk dertig dagen prijsgeschiedenis in beeld. Met datum en webadres kan ze wel een nuttig bewijsstuk zijn.

Lijkt een aankondiging verdacht, vraag dan aan de verkoper op welke referentieprijs hij de korting heeft berekend. U kunt de situatie ook melden bij ConsumerConnect, met foto’s of schermafbeeldingen en de voorwaarden van de aanbieding. De melding dient voor het markttoezicht. Voor de oplossing van een individueel geschil verwijst ConsumerConnect naar bemiddeling. Een aftelklok verplicht u niet te beslissen voordat u de aanbieding hebt begrepen.

De juiste vraag is eenvoudig: **op welke prijs is deze besparing berekend?** Stel ze voordat u klikt.

Bronnen en achtergrond

Hof van Justitie van de Europese Unie, 26 september 2024, Aldi Süd, C-330/23, ECLI:EU:C:2024:804. Punt 29 en het dictum.

Wetboek van economisch recht, artikelen VI.18 en VI.19, geconsolideerde versie Justel (Franstalige bron). Eerdere prijs, referentieperiodes en progressieve kortingen.

FOD Economie, Guidelines : annonces de réductions de prix, versie van 9 februari 2026 (Franstalige bron). Met name de onderdelen 2, 3, 5, 7 tot en met 9 en 15 tot en met 17.

ConsumerConnect, « Signalez-nous une infraction » (Franstalige bron). Melding en het onderscheid met de oplossing van een individueel geschil.

Bronnen geraadpleegd op 11 november 2026. Het voorbeeld met de hoofdtelefoon is verzonnen.

Zoek de referentie achter het percentage. Conceptuele illustratie zonder echte prijsgeschiedenis. · https://law-right-newsletter.netlify.app/nl/012/#article-3

Drie gewoonten om bij de hand te houden

1. Een onverwacht verzoek om geld? Bel de persoon terug op een nummer dat u al vóór het bericht kende. Bij onmiddellijk gevaar gebruikt u het officiële kanaal van de hulpdiensten.
2. Iets persoonlijks delen met een assistent? Controleer apart de geschiedenis, het geheugen, het verbeteren van modellen en de bewaartermijn. Deel alleen noodzakelijke details en denk ook aan de gegevens van anderen.
3. Korting op een goed? Vraag naar de referentieprijs en vergelijk het totaalbedrag. In België geldt als gewone regel de laagste prijs van de voorafgaande dertig dagen; er bestaan uitzonderingen.

Wat zou u doen? Drie situaties om te bespreken

Een stem die klinkt als die van een naaste vraagt om een dringende overschrijving. Wat doet u eerst?

1. Betalen als de intonatie natuurlijk klinkt.
2. Terugbellen op het vertrouwde nummer dat u al kende.
3. Een tweede bericht in hetzelfde gesprek vragen en daarmee genoegen nemen.

Terugbellen op het vertrouwde nummer dat u al kende.

Via een bekend kanaal terugbellen maakt een onafhankelijke controle mogelijk. Een herkenbare stem of een tweede bericht van dezelfde afzender volstaat niet. Lijkt er onmiddellijk gevaar, neem dan via het officiële kanaal contact op met de hulpdiensten.

U schakelt het verbeteren van modellen uit. Wat moet u nog controleren?

1. Niets: daardoor worden alle oude gesprekken automatisch gewist.
2. Alleen de abonnementsprijs.
3. De geschiedenis, het geheugen, de bewaring en de andere aangekondigde gebruiksdoelen.

De geschiedenis, het geheugen, de bewaring en de andere aangekondigde gebruiksdoelen.

Eén instelling regelt niet noodzakelijk al deze functies. Ook tijdelijke gesprekken hebben bewaartermijnen en uitzonderingen die u voor uw aanbod moet nakijken.

Verzonnen voorbeeld: de relevante laagste prijs was € 80. Het goed kost nu € 50. Hoe groot is de daling?

1. € 30, of 37,5 %.
2. € 50, of 50 %.
3. € 30, of 30 %.

€ 30, of 37,5 %.

Het verschil is 80 − 50 = € 30. Gedeeld door 80 is dat 0,375, dus 37,5 %. Deze berekening veronderstelt dat € 80 in het beschreven geval de juridisch relevante referentieprijs is.

Ontdek het Engelstalige Missing You

Sommige stemmen maken ons ongerust. Andere bieden gezelschap. *Missing You*, de Engelse bewerking van mijn album *Absences*, gaat over de banden die blijven wanneer we iemand missen. Milo Sarre en Anouk Revel zijn de twee personages die ik bedacht om deze liedjes te vertolken. Verschillende arrangementen laten dezelfde wereld telkens anders klinken. Mediacredit: Christophe Boeraeve · Chris Beaurêve. Milo Sarre en Anouk Revel zijn virtuele personages; muziek, stemmen en beelden zijn met AI gemaakt. De albumsite licht de verschillende bijdragen toe.

https://absences-milo-anouk.netlify.app/en/